

# Jak Kraków ze smogiem walczy

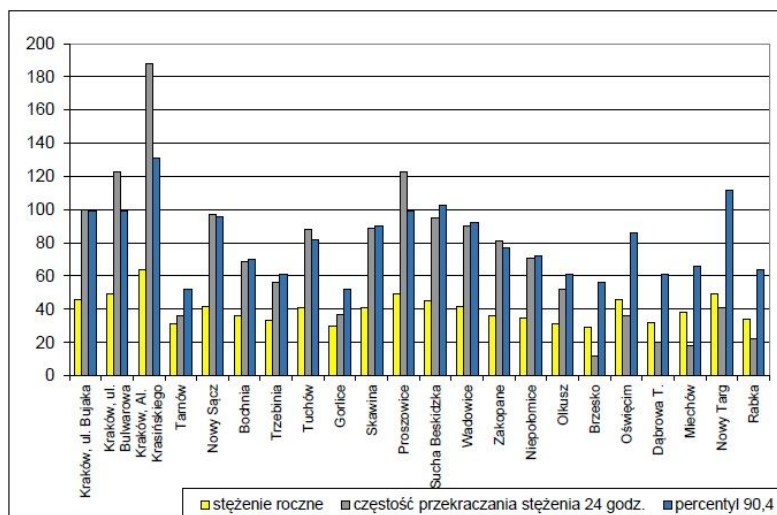
Utworzono: czwartek, 14, maj 2015 10:41 Ilona Hałucha



Wszyscy znają legendę o smoku wawelskim i wiedzą, jak sprytnie i tanio (owcza skóra plus siarka), poradził sobie z nim szewczyk Skuba. Króla Kraka kosztowało to pół królestwa i córkę, ale problem został raz na zawsze rozwiązany. Obecni włodarze Krakowa mają chyba trudniejszego przeciwnika. Na walkę ze smogiem potrzebują więcej pieniędzy i czasu, a także narzędzi prawnych i akceptacji mieszkańców. A wygląda to tak...

- W Małopolsce jakość powietrza się poprawia – stwierdził Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Paweł Ciećko na spotkaniu z dziennikarzami w krakowskim magistracie. – W 2014 roku zanotowaliśmy pierwszy raz spadek średniorocznych stężeń zanieczyszczeń powietrza poniżej 40  $\mu\text{g}$ , czyli zaczynamy wreszcie sobie z tym radzić. Niestety są też strefy, w których, w sezonie jesienno-zimowym, od wielu lat nic się nie zmienia.

Najwyższa częstość przekraczania poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszzonego PM10 odnotowywana jest na stacji w al. Krasieńskiego w Krakowie.



Stężenia roczne pyłu

# Jak Kraków ze smogiem walczy

Utworzono: czwartek, 14, maj 2015 10:41 Ilona Hałucha

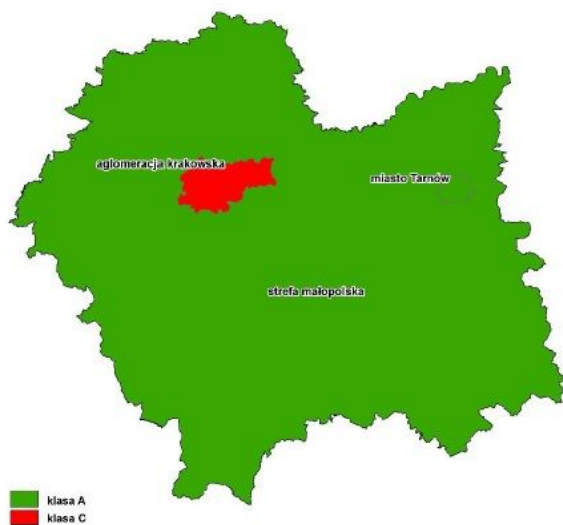
---

*zawieszono PM10 ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ) oraz częstość przekraczania stężenia dobowego na stanowiskach wykorzystanych do oceny*

*źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku; Wydział Monitoringu Środowiska WIOŚ; Kraków, kwiecień 2015*

Spowodowane jest to m.in. wzrastającym natężeniem ruchu samochodowego na drugiej obwodnicy Krakowa, w ciągu Alei Trzech Wieszców. To jest wyraźny sygnał, że w tym zakresie trzeba podjąć szczególne działania. Sytuacja dla pyłu PM2,5 jest bardzo podobna. Ta frakcja pozostaje niestety na stałym poziomie. Miasto ma również poważny problem z rakotwórczym węglowodorem aromatycznym benzo(a)pirenem. Stare paleniska węglowe, które nie zostały jeszcze wymienione, są prawdziwą fabryką wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

W przypadku tlenków azotu przekroczenia występują tylko w aglomeracji krakowskiej. Tu winowajcą jest przede wszystkim ruch samochodowy.



*Klasyfikacja stref dla dwutlenku azotu – kryterium ochrony zdrowia*

*źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku; Wydział Monitoringu Środowiska WIOŚ; Kraków, kwiecień 2015*

To duży problem społeczny. W Krakowie zarejestrowanych jest blisko 520 tys. samochodów, przy czym zaledwie kilka procent stanowią auta, które mają do 5 lat. Zdecydowana większość (około 65 proc.) to roczniki 2000-2009, a około 25 proc. stanowią samochody ponad 15-letnie.

- Stacja na al. Krasińskiego odnotowuje spadek stężenia tlenków azotu, ale to nie

# Jak Kraków ze smogiem walczy

Utworzono: czwartek, 14, maj 2015 10:41 Ilona Hałucha

---

jest spadek, który mógłby nas optymistycznie nastawiać – dodał Paweł Ciećko. – On powinien być o co najmniej 50 proc. większy. Niestety, dopóki nie poradzimy sobie z korkami, będziemy mieć problem.

W pewnym sensie średnioroczne wyniki pomiarów zanieczyszczeń ratuje sezon wiosenno-letni. W miesiącach poza sezonem grzewczym zanieczyszczenie powietrza spada, więc w ujęciu rocznym poziom zanieczyszczeń wygląda na mniejszy. Poza tym ostatnie zimy również nie należały do najostrzejszych, stąd mniej spalane opał, a w efekcie mniej pyłu w powietrzu.

- W Krakowie spadek jest obserwowalny, jeśli chodzi o zanieczyszczenia pyłem PM10 – podsumował Paweł Ciećko. – Ale w ubiegłym roku wzrosło stężenie tlenków azotu i pyłu w al. Krasińskiego, co świadczy o wzmożeniu ruchu samochodowego.

- Priorytetowa jest dla nas w dalszym ciągu likwidacja lokalnej, niskiej emisji z palenisk domowych – wyjaśnił Witold Śmiałek, doradca prezydenta Krakowa ds. jakości powietrza. – Będziemy się starali działać w sposób przekrojowy, aby te źródła zanieczyszczeń minimalizować, choć ogranicza nas brak ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy uchwały antysmogowej. Jednak Program Ograniczania Niskiej Emisji będzie nadal realizowany jako jeden z naszych priorytetów. Witold Śmiałek dodał, że obecne tempo składania wniosków o wymianę palenisk nie jest zadowalające – zebranie wszystkich zajęłoby bowiem jakieś 8 lat.

W ostatnich trzech latach na dotacje do wymiany palenisk samorząd Krakowa wydał ponad 50 mln zł, a na ten rok zarezerwowano ponad 60 mln zł. Planowana jest jeszcze zmiana zasad dofinansowania i możliwość podniesienia „progu biedy” w ramach programu osłonowego, a także realizacja projektów MPEC i miejskich projektów termomodernizacyjnych, nowe działania edukacyjno-informacyjne i kontrolne Straży Miejskiej. Rozważany jest też nowy sposób informowania mieszkańców Krakowa o stężeniach zanieczyszczeń powietrza za pomocą m.in. kilkuset nośników MPK, w trybie on-line z bazy WIOŚ.

Samorząd chce zająć się też tzw. emisją wtórną, czyli kurzem zawierającym szkodliwe substancje, zalegającym na jezdni czy chodniku, który unosi się na skutek przejeżdżania pojazdów. Budżet na utrzymanie czystości w mieście ma sukcesywnie wzrastać: od około 57 tys. zł w tym roku do około 60 tys. zł w 2017 roku. Tylko w tym roku MPO planuje wydać około 10,5 mln zł na zakup nowego sprzętu.

\*\*\*

Dlaczego warto sprzątać miasto?

W połowie kwietnia (15-17.04.2015) WIOŚ, MPO i Politechnika Krakowska przeprowadziły pomiary stężeń pyłów PM10 i dwutlenku azotu w Alei Krasińskiego po przejechaniu zmiatarek i zmywarek drogowych. Badania muszą zostać jeszcze powtórzone, ale prawdopodobnie mycie ulic prowadzi do obniżenia poziomu stężenia pyłu PM10. NO<sub>2</sub> pozostaje natomiast na niezmiennym poziomie.

# Jak Kraków ze smogiem walczy

Utworzono: czwartek, 14, maj 2015 10:41 Ilona Hałucha



źródło: UM Kraków

WIOŚ prowadzi też badania przed zmianą organizacji ruchu w obrębie pierwszej obwodnicy, aby sprawdzić jaki będzie efekt po wdrożeniu nowego, jednokierunkowego układu.

\*\*\*

Prezydent powoła też zespół roboczy, który będzie pracował nad założeniami Strefy Ograniczonej Emisji Komunikacyjnej w centrum miasta. Jeśli wejdą w życie zapowiadane przez rząd zmiany w ustawie o ochronie środowiska, samorządy zyskają możliwość wprowadzania w miastach stref, do których nie wjadą najbardziej zanieczyszczające powietrze pojazdy. Kierowców czekają też akcje kontroli jakości spalin, prowadzone przez policję i ITD na głównych ciągach komunikacyjnych.

Ponadto, w latach 2015-2020, 82 mln zł zostanie przeznaczony na inwestycje w system Park&Ride, 182 mln zł na zakup nowoczesnych niskoemisyjnych autobusów i 267 mln zł na zakup tramwajów. Powstanie 40 km nowych ścieżek rowerowych (61 mln zł) i 4 linie tramwajowe (664 mln zł).

Ilona Hałucha